

Phụ lục 1
DANH MỤC KIỂM KÊ DI SẢN VĂN HÓA PHI VẬT THỂ
TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH CAO BẰNG ĐẾN NGÀY 31/12/2025
(Kèm theo Quyết định số /QĐ-UBND ngày /02/2026 của Chủ tịch UBND tỉnh Cao Bằng)

LOẠI HÌNH BIỂU ĐẠT VÀ TRUYỀN THỐNG TRUYỀN KHẨU (gồm các hình thức thể hiện thông tin bằng ngôn ngữ, tiếng nói, chữ viết, ký tự và ngữ văn dân gian)

Tổng số 47 di sản (tồn tại và thực hành tại 255 địa điểm), trong đó:

- Dân tộc Tày: 24 di sản (gồm: 01 tiếng nói; 01 chữ viết; 22 ngữ văn dân gian);
- Dân tộc Nùng: 07 di sản (gồm: 01 tiếng nói; 06 ngữ văn dân gian);
- Dân tộc Mông: 04 di sản (gồm: 01 tiếng nói; 03 ngữ văn dân gian);
- Dân tộc Dao: 08 di sản (gồm: 01 tiếng nói; 01 chữ viết; 06 ngữ văn dân gian);
- Dân tộc Lô Lô: 03 di sản (gồm: 01 tiếng nói, 02 ngữ văn dân gian);
- Dân tộc Sán Chi: 01 di sản (gồm: 01 tiếng nói).

STT	Tên di sản	Loại hình	Chủ thể văn hóa	Địa điểm	Hiện trạng	Ghi chú
I	DÂN TỘC TÀY					
1	Tiếng nói	Tiếng dân tộc	Cộng đồng	Các xã: Hạ Lang, Lý Quốc, Vinh Quý, Quang Long, Bảo Lạc, Sơn Lộ, Sơn Lộ, Hưng Đạo, Cốc Pàng, Cô Ba, Khánh Xuân, Xuân Trường, Huy Giáp, Thông Nông, Thanh Long, Cần Yên, Trường Hà, Hà Quảng, Lũng Nặm, Tổng Cọt, Hoà An, Nam Tuấn, Bạch Đằng, Nguyễn Huệ, Minh Khai, Canh Tân, Kim Đồng, Thạch An, Đông Khê, Đức Long, Phục Hoà,	Hiện nay, tiếng nói của dân tộc Tày vẫn được người dân sử dụng rộng rãi và truyền dạy cho trẻ nhỏ, nhưng trên thực tế, xu hướng các gia đình trẻ dạy con nói tiếng Kinh ngay từ khi còn nhỏ đang phổ biến. Do đó, tại một số gia đình, đặc biệt ở khu vực thành thị, trẻ em không biết nói tiếng dân tộc	

STT	Tên di sản	Loại hình	Chủ thể văn hóa	Địa điểm	Hiện trạng	Ghi chú
				Bé Văn Đàn, Độc Lập, Quảng Uyên, Hạnh Phúc, Quang Hán, Trà Lĩnh, Quang Trung, Trùng Khánh, Đoài Dương, Đàm Thủy, Tam Kim, Tĩnh Túc, Nguyên Bình; các phường: Nùng Trí Cao, Tân Giang, Thục Phán.	mà chủ yếu giao tiếp bằng tiếng Kinh.	
2	Chữ viết (Nôm Tày)	Chữ viết	Cộng đồng	Các xã: Nguyên Bình, Tam Kim, Hạ Lang, Vinh Quý, Lý Quốc, Quang Long, Bé Văn Đàn, Phục Hoà; các phường: Tân Giang, Nùng Trí Cao.	Hiện nay dân tộc Tày không còn duy trì chữ viết riêng, chỉ còn một phần nhỏ trong hệ thống sách của các thầy cúng. Trong các nghi lễ tang ma, các bài cúng, xem ngày, giờ... các Thầy Tào sử dụng chữ Hán. Hiện một số loại sách chữ Nôm vẫn đang được lưu giữ trong các gia đình làm nghề Thầy Tào.	Di sản Nôm Tày được Bộ VH TTDL đưa vào Danh mục Di sản văn hóa phi vật thể quốc gia (Quyết định số: 2221/QĐ-BVHTTDL ngày 27/6/2025)
3	Sự tích Pù Chia Ròn	Ngữ văn dân gian	Cộng đồng	Xã Bảo Lạc	Hiện nay còn ít người biết đến, đặc biệt là thế hệ trẻ, di sản có nguy cơ mai một cao.	
4	Sự tích rồng sông Gâm	Ngữ văn dân gian	Cộng đồng	Xã Bảo Lạc	Hiện nay còn ít người biết đến, đặc biệt là thế hệ trẻ, di sản có nguy cơ mai một cao.	

STT	Tên di sản	Loại hình	Chủ thể văn hóa	Địa điểm	Hiện trạng	Ghi chú
5	Sự tích hạt thóc	Ngữ văn dân gian	Cộng đồng	Xã Cô Ba	Hiện nay còn ít người biết đến, đặc biệt là thế hệ trẻ, di sản có nguy cơ mai một cao.	
6	Sự tích tua ngược	Ngữ văn dân gian	Cộng đồng	Xã Cô Ba	Di sản hiện đang có nguy cơ mai một	
7	Sự tích hạt gạo	Ngữ văn dân gian	Cộng đồng	Xã Thông Nông	Hiện nay còn ít người biết đến, đặc biệt là thế hệ trẻ, di sản có nguy cơ mai một cao.	
8	Sự tích quả bầu	Ngữ văn dân gian	Cộng đồng	Xã Thông Nông	Hiện nay còn ít người biết đến, đặc biệt là thế hệ trẻ, di sản có nguy cơ mai một cao.	
9	Truyện cổ tích kể tại sao con người biết nói, loài vật không biết nói	Ngữ văn dân gian	Cộng đồng	Xã Nguyên Bình	Hiện nay vẫn đang tồn tại trong cộng đồng.	
10	Truyện kể về sự tích thường luồng ở sông Bằng Giang	Ngữ văn dân gian	Cộng đồng	Phường Thục Phán	Di sản hiện đang có nguy cơ mai một.	
11	Truyện cổ tích Vực Sỏ, Vực Voi	Ngữ văn dân gian	Cộng đồng	Phường Tân Giang	Di sản hiện đang có nguy cơ mai một.	
12	Truyện cổ tích Thạch Sanh	Cổ tích	Cộng đồng	Xã Thạch An	Hiện nay còn ít người biết đến, đặc biệt là thế hệ trẻ, di sản có nguy cơ mai một cao.	

STT	Tên di sản	Loại hình	Chủ thể văn hóa	Địa điểm	Hiện trạng	Ghi chú
13	Đồng dao	Ngữ văn dân gian	Cộng đồng	Xã Cô Ba	Đang tồn tại trong cộng đồng, tuy nhiên di sản có nguy cơ mai một theo thời gian.	
14	Hát ru	Ngữ văn dân gian	Cộng đồng	Các xã: Hưng Đạo, Minh Tâm, Nguyên Bình, Tam Kim, Lý Bôn, Nam Quang, Quảng Lâm, Yên Thổ, Bảo Lâm; Phường Thục Phán.	Đang tồn tại trong cộng đồng, tuy nhiên di sản có nguy cơ mai một theo thời gian.	
15	Câu đố	Ngữ văn dân gian	Cộng đồng	Các xã: Bảo Lạc, Huy Giáp, Minh Tâm, Nguyên Bình, Tam Kim, Phục Hoà; Phường Thục Phán.	Hiện nay còn ít người biết đến, di sản có nguy cơ mai một theo thời gian.	
16	Truyền thuyết núi Phja Toọc	Ngữ văn dân gian	Cộng đồng	Xã Thông Nông	Hiện nay còn ít người biết đến, đặc biệt là thế hệ trẻ, di sản có nguy cơ mai một cao.	
17	Truyện Y Pịa - chàng mồ côi	Ngữ văn dân gian	Cộng đồng	Xã Thông Nông	Hiện nay còn ít người biết đến, đặc biệt là thế hệ trẻ, di sản có nguy cơ mai một cao.	
18	Truyện cổ tích	Ngữ văn dân gian	Cộng đồng	Các xã: Nguyên Bình, Tam Kim; Phường Thục Phán.	Đang tồn tại trong cộng đồng, tuy nhiên di sản có nguy cơ mai một theo thời gian.	
19	Tục ngữ	Ngữ văn dân gian	Cộng đồng	Các xã: Minh Tâm, Tam Kim, Trùng Khánh; Phường Thục Phán.	Đang tồn tại trong cộng đồng, tuy nhiên di sản có nguy cơ mai một theo thời gian.	

STT	Tên di sản	Loại hình	Chủ thể văn hóa	Địa điểm	Hiện trạng	Ghi chú
20	Ca dao	Ngữ văn dân gian	Cộng đồng	Các xã: Minh Tâm, Tam Kim; Phường Thục Phán.	Đang tồn tại trong cộng đồng, tuy nhiên di sản có nguy cơ mai một theo thời gian.	
21	Truyện nàng Sáy	Ngữ văn dân gian	Cộng đồng	Xã Nguyên Bình	Di sản hiện đang có nguy cơ mai một.	
22	Thơ quan lang trong đám cưới	Ngữ văn dân gian	Cộng đồng	Các xã: Quảng Uyên, Vinh Quý, Hạ Lang, Quang Long, Lý Quốc, Tam Kim.	Đang tồn tại trong cộng đồng (người già từ 60 tuổi trở lên), hiện nay trong đám cưới, hát quan lang không phổ biến, do đó có nguy cơ mai một theo thời gian.	
23	Truyện kể về các loài vật	Ngữ văn dân gian	Cộng đồng	Xã Minh Tâm	Hiện nay chỉ còn tồn tại trong ký ức của những người già ở xóm Nà Ca, di sản có nguy cơ mai một theo thời gian.	
24	Tục ngữ về thời tiết mùa vụ	Ngữ văn dân gian	Cộng đồng	Các xã: Vinh Quý, Tam Kim.	Hiện vẫn đang tồn tại trong cộng đồng, tuy nhiên di sản đang có nguy cơ mai một theo thời gian.	
II.	DÂN TỘC NÙNG					
1	Tiếng nói	Tiếng dân tộc	Cộng đồng	Các xã: Hoà An, Nam Tuấn, Nguyễn Huệ, Bạch Đằng, Cấn Yên, Thông Nông, Bảo Lạc, Hưng Đạo, Cô Ba, Khánh Xuân, Xuân Trường, Huy Giáp, Sơn Lộ,	Đang tồn tại. Tuy nhiên, xu hướng và thực tế ngày nay các gia đình trẻ dạy con nói tiếng Kinh ngay từ khi còn nhỏ, vì vậy ở một số gia đình, nhất là	Dân tộc Nùng và Dân tộc Tày cùng chung hệ Tày Thái, địa bàn sinh sống

STT	Tên di sản	Loại hình	Chủ thể văn hóa	Địa điểm	Hiện trạng	Ghi chú
				Thành Công, Nguyên Bình, Phan Thanh, Minh Tâm, Vinh Quý, Quang Long, Lý Quốc, Bế Văn Đàn, Phục Hoà, Trùng Khánh, Đàm Thủy, Đoài Dương, Đình Phong, Lý Bôn, Nam Quang, Quảng Lâm, Yên Thổ, Bảo Lâm, Hà Quảng, Trường Hà, Lũng Nặm, Tổng Cọt, Minh Khai, Kim Đồng, Thạch An, Đông Khê, Đức Long, Trà Lĩnh, Quang Hán, Quang Trung, Quảng Uyên.	khu vực thành thị trẻ em ít biết nói tiếng dân tộc của mình, mà chủ yếu sử dụng tiếng Kinh.	xen kẽ nhau, vì vậy văn hóa, phong tục tập quán giữa hai dân tộc Tày, Nùng có sự giao thoa, chịu ảnh hưởng lẫn nhau.
2	Đồng dao (Khánh Xuân)	Ngữ văn dân gian	Cộng đồng	Xã Khánh Xuân	Hiện nay còn ít người biết đến, di sản có nguy cơ mai một theo thời gian.	
3	Câu đố	Ngữ văn dân gian	Cộng đồng	Xã Khánh Xuân	Hiện nay vẫn còn tồn tại trong cộng đồng, nhưng ngày nay giới trẻ ít quan tâm, nên di sản có nguy cơ mai một cao.	
4	Truyện thuyết về Nùng Trí Cao	Ngữ văn dân gian	Cộng đồng	Xã Quảng Uyên	Di sản có nguy cơ mai một.	
5	Hát ru	Ngữ văn dân gian	Cộng đồng	Xã Thành Công	Di sản có nguy cơ mai một.	
6	Tục ngữ	Ngữ văn dân gian	Cộng đồng	Xã Vinh Quý	Di sản có nguy cơ mai một.	

STT	Tên di sản	Loại hình	Chủ thể văn hóa	Địa điểm	Hiện trạng	Ghi chú
7	Đồng dao (Quảng Uyên)	Ngữ văn dân gian	Cộng đồng	Xã Quảng Uyên	Di sản có nguy cơ mai một.	
III.	DÂN TỘC MÔNG					
1	Tiếng nói	Tiếng dân tộc	Cộng đồng	Các xã: Hòa An, Minh Tâm, Nam Tuấn, Cản Yên, Thanh Long, Thông Nông, Bảo Lạc, Hưng Đạo, Cô Ba, Khánh Xuân, Xuân Trường, Huy Giáp, Sơn Lộ, Tổng Cọt, Nguyên Bình, Phan Thanh, Tam Kim, Trà Lĩnh, Hà Quảng, Trường Hà, Lũng Nặm, Đức Long, Quang Hán, Nguyễn Huệ, Quảng Lâm, Nam Quang, Lý Bôn, Bảo Lâm, Yên Thổ.	Hiện nay tiếng nói của dân tộc Mông vẫn được người dân duy trì và sử dụng rộng rãi, từ trẻ nhỏ vẫn được ông, bà, cha, mẹ truyền dạy và giao tiếp bằng tiếng nói của dân tộc mình.	
2	Sự tích cây khèn	Ngữ văn dân gian	Cộng đồng	Các xã: Bảo Lạc, Quảng Lâm, Lý Bôn, Bảo Lâm.	Hiện nay vẫn đang tồn tại trong cộng đồng, nhưng giới trẻ ngày nay ít quan tâm, nên di sản có nguy cơ mai một cao.	
3	Hát ru	Ngữ văn dân gian	Cộng đồng	Các xã: Xuân Trường, Lý Bôn, Yên Thổ, Bảo Lâm.	Hiện nay vẫn đang tồn tại trong cộng đồng, nhưng giới trẻ ngày nay ít quan tâm, nên di sản có nguy cơ mai một cao.	

STT	Tên di sản	Loại hình	Chủ thể văn hóa	Địa điểm	Hiện trạng	Ghi chú
4	Truyện cổ người Mông Nù Phai - Gàu dậu	Ngữ văn dân gian	Cộng đồng	Xã Thanh Long	Hiện nay vẫn đang tồn tại trong cộng đồng, nhưng giới trẻ ngày nay ít quan tâm, nên di sản có nguy cơ mai một cao.	
IV. DÂN TỘC DAO						
1	Tiếng nói	Tiếng dân tộc	Cộng đồng	Các xã: Càn Yên, Thanh Long, Thông Nông, Bảo Lạc, Hưng Đạo, Cô Ba, Khánh Xuân, Xuân Trường, Huy Giáp, Sơn Lộ, Ca Thành, Phan Thanh, Thành Công, Tĩnh Túc, Tam Kim, Nguyên Bình, Minh Tâm, Minh Khai, Canh Tân, Kim Đồng, Đông Khê, Phường Tân Giang, Quảng Lâm, Nam Quang, Lý Bôn, Bảo Lâm, Yên Thổ.	Người Dao dùng chữ Hán nhưng phát âm theo tiếng Dao; các thầy cúng đều sử dụng sách chữ Hán để làm phương tiện hành nghề trong các nghi lễ. Tiếng nói dân tộc Dao vẫn được người dân duy trì sử dụng rộng rãi, từ trẻ nhỏ vẫn được ông, bà, cha, mẹ truyền dạy và giao tiếp bằng tiếng nói của dân tộc mình.	
2	Chữ Nôm Dao (Hán Dao)	Chữ viết	Cộng đồng	Các xã: Nguyên Bình, Bạch Đằng, Tam Kim, Tĩnh Túc, Ca Thành, Thành Công, Phan Thanh.	Hiện nay chỉ còn một phần nhỏ trong hệ thống sách cúng được lưu giữ trong các gia đình hành nghề thầy cúng. Trong các nghi lễ tang ma, các bài cúng, xem ngày, giờ... Tuy nhiên, di sản đang có nguy cơ mai một.	
3	Sự tích quả bầu	Ngữ văn dân gian	Cộng đồng	Các xã: Bảo Lạc, Sơn Lộ.	Hiện di sản đang tồn tại, tuy nhiên có nguy cơ mai một cao.	

STT	Tên di sản	Loại hình	Chủ thể văn hóa	Địa điểm	Hiện trạng	Ghi chú
4	Sách cổ	Ngữ văn dân gian	Lưu giữ trong gia đình thầy Tào	Xã Thanh Long.	Hiện di sản đang tồn tại, tuy nhiên có nguy cơ mai một cao.	
5	Truyện cổ tích, sự tích	Ngữ văn dân gian	Cộng đồng	Các xã: Tĩnh Túc, Ca Thành, Phan Thanh.	Hiện di sản đang tồn tại, tuy nhiên có nguy cơ mai một cao.	
6	Sự tích quả bầu và nạn hồng thủy dân tộc Dao	Ngữ văn dân gian	Cộng đồng	Các xã: Lý Bôn, Yên Thổ, Bảo Lâm.	Hiện nay di sản đang tồn tại trong cộng đồng.	
7	Truyện sự tích mặt trời (tiếng Dao: Chấy Pò Hoi)	Ngữ văn dân gian	Cộng đồng	Xã Tam Kim	Hiện di sản đang tồn tại, tuy nhiên có nguy cơ mai một.	
8	Truyện cổ người Dao; Chàng Pháy Chia	Ngữ văn dân gian	Cộng đồng	Xã Phan Thanh	Hiện di sản đang tồn tại, tuy nhiên có nguy cơ mai một.	
V.	DÂN TỘC LÔ LÔ					
1	Tiếng nói	Tiếng dân tộc	Cộng đồng	Các xã: Hưng Đạo, Cô Ba, Bảo Lạc, Cốc Pàng.	Đang tồn tại và sử dụng thường xuyên.	
2	Truyền thuyết về trống đồng dân tộc Lô Lô	Ngữ văn dân gian	Cộng đồng	Xã Cốc Pàng	Hiện nay di sản đang tồn tại trong cộng đồng.	

STT	Tên di sản	Loại hình	Chủ thể văn hóa	Địa điểm	Hiện trạng	Ghi chú
3	Tục ngữ, thành ngữ dân tộc Lô Lô	Ngữ văn dân gian	Cộng đồng	Xã Cốc Pàng	Hiện di sản đang tồn tại, tuy nhiên có nguy cơ mai một	
VI.	DÂN TỘC SÁN CHỈ					
1	Tiếng nói	Tiếng dân tộc	Cộng đồng	Các xã: Hưng Đạo, Cô Ba, Khánh Xuân, Bảo Lạc, Cốc Pàng, Sơn Lộ, Nam Quang, Yên Thổ.	Đang tồn tại và sử dụng thường xuyên.	